

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących: po Świątach uroczystych i Niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 4.

Prenumerata w Warszawie rocznie rsr. 8. — Półrocznie rsr. 4. — Kwartałnie rsr. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnośnienie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach pocztowych w Królestwie i Cesarstwie rocznie rsr. 9 kop. 20. — Półrocznie rsr. 4 kop. 60. — Kwartałnie rsr. 2 kop. 30. — Miesięcznie kop. 80.

OD DYREKCJI.

Dla dania różnym władzom wojskowym i cywilnym łatwiejszego sposobu zaprenumerowania w właściwym czasie Dziennika Warszawskiego, Dyrekcja zawiadamia pp. Zwierzchników, iż mogą udawać się wprost do niej, z zawiadomieniem, czy im potrzeba jeden egzemplarz lub więcej, na ciąg jakiego czasu, i czy w kopertach lub bez nich, przy dokładnem oznaczeniu adresu.

Władze wojskowe mogą prenumerować i na czas jednego miesiąca, lecz pod warunkiem, aby w razie zmiany miejsca pobytu, wcześniej zawiadomiały Dyrekcję obu Dzienników.

Pieniądze za prenumeratę mogą być wnoszone wprost, lub przesyłane przez pocztę do Dyrekcji, w każdym czasie, lecz nie później terminu, do którego Dziennik został zaprenumerowany.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższy ukaz. — Rektor szkoły głównej. — Kancelarja policmajstra odd. I. — Dyrekcja drogi żel. warsz.-bydg. — Ukaz z rząd. senatu.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Podróże N. Pana i Najdost. Osób. — Urodzaje; siewy i ceny zboża. — Stacja telegr. w Lipnie. — Kronika prowincjonalna. — Eldorado. — Wypadek. — Cholera. — Powrót hr. Szuwałowa. — Ogłoszenie. — Obawy rządu austriackiego. — Uroczystość królowa. — Jeszcze o rekopiśmie królowa. — Ameryka. Żółta febra. — Anglja. Jeńcy abisyńscy. — Austrja. Kwestja konkordatu. — Kwestja wyznań; izba deputowanych; baron Beust. — Azja. Żądanie zadosyćuczynienia.

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

SZKICE PSYCHOLOGICZNE

(w ramach powieści)

SZKIC II.

TRZY SPOTKANIA ÓCZ NIEBIESKICH z CZARNEMI.

Spotkanie drugie. — (Przy ołtarzu).

(Ciąg dalszy *)

Jakoż, tak zwany pan Zygmunt, nie omylił się wcale — Z podróznego powozu pod oberżą wysiedli istotnie, dawny nasz znajomy Mieczysław wraz z wiertnym swoim mentorem Walentym. Oberżysta wprowadził ich do gościnnego pokoju, w którym oprócz dwóch nędznych łóżek, i trzech stołków z połamanymi nogami, nic nie było.

— Przedewszystkiem, szanowny władco tego czarodziejskiego pałacu, każ rozniecić piekielny ogień na tym kominie, — rzekł zwykłym sobie, poważnie drwiącym tonem Walenty. Zdaje się kochany Mieczku, dodał zwracając się do towarzysza, że nie podobna tu będzie przebrać się a nawet zrzucić futra dopóki szanowny ten gospodarz nie spełni mojej prośby.

— Zaraz będzie ogień; zawołał p. Podbródkiewicz i wybiegł do sieni.

(*) Patrz Nr 146, 147, 151, 152, 155 i 223.

Francja. Powrót cesarza. — List ks. Napoleona. — Polityka Francji. — Niemcy. Polityka ks. Hohenlohe. — Układy z b. królem hanowerskim. — Prusy. Powiększenie floty. — Włochy. Powstanie w państwie kościelnym. — Zaprzeczenie. — Korespondencja ze Lwowa i Paryża. — Korespondencja handlowa z Gdańska. — Rozmaitości.

FEJLETON. — Szkice Psychologiczne. II. Trzy spotkania ócz niebieskich z czarnymi. (c. d.)

PRZEWODNIK WARSZAWSKI — Nowe dzieło. — P. Ignacy Techtsch. — Nowe lampki w magazynie W. Podgórskiego, i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

28 Września (10 Października)

Najwyższy ukaz z d. 20 lipca, nadający porucznikowi *Simiszinowi*, spadkobiercy generał-majora *Simiszina*, posiadaczowi majoratu *Kiewiec* w powiecie *białskim*, w także posiadanie część lasu z leśnictwa *janowskiego*, zamieszczony był w wczorajszym (209-ym) numerze *Warsz. Dniew.*

Rektor Szkoły Głównej. — W myśl art. 328 i następnych Ustawy o Wychowaniu Publicznem w Królestwie Polskiem, Wydziały Szkoły Głównej, a mianowicie Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Lekarski, wyznaczyły temata konkursowe na medal złoty, za najlepsze rozprawy przez studentów napisane się mające. — Tematem wyznaczonym przez Wydział Prawa i Administracji jest rzecz o *Zabójstwie*, której ubiegający się o medal winien dać rozwinięcie następujące: a) Przedstawić pogląd teoretyczny na różne rodzaje pozbawienia życia, z oznaczeniem dla każdego stopnia odpowiedzialności kary. b) Rozebrać dogmatycznie i krytycznie art. 921 do 943 Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych. c) Wyłożyć teoretycznie i krytycznie zasady ustanawiania istoty czynu w różnych rodzajach pozbawienia życia. (Wskazówki i pomoc literacką do tej rozprawy znaleźć można we wszystkich podręcznikach prawa karnego w rozdziale „o Zabójstwie,” oraz w dziełach: *Walter*, *Handlexicon der Juristischen Literatur*, *Wejmar* 1854 str. 319, 819 i inne; *Nypels*, *Bibliothèque choisie du droit criminel*, *Paris* 1864; *Lebowski*, o karach za zabójstwo w Polsce; i *Okolski*, o dzieciobójstwie, w „Czasopiśmie poświęconem Prawu i Umiej-

nościom politycznym” z roku 1864). Wydział Lekarski wyznaczył temat: „Oznaczenie ilości żółci przez organizm; wierzący, w ciągu doby wydzielonej i rozstrzygnięciu eksperymentalne pytania: czy żółć wessaną zostaje napowrót do krwi, czy też z gnójem odchodzi.” O medal ubiegać się mogą wszyscy studenci Szkoły Głównej bez różnicy wydziału i kursu. Ten wszakże, któremu wydział właściwy przyzna medal, powinien przed jego otrzymaniem usprawiedliwić rozprawę swą na posiedzeniu Rady Wydziałowej, składając dowód w odpowiedziach na czynione sobie zarzuty, że ją sam pisał. — Rozprawa ma być czytelnie napisana, opatrzona na zwierzchniej karcie nadpisem bez wymienienia nazwiska autora, z dołączeniem opieczętowanej koperty mieszczącej wewnątrz nazwisko autora, a zewnątrz nadpis na pierwszej karcie rozprawy położony. Rozprawa złożoną być ma w kancelarji właściwego Wydziału najpóźniej dnia 19 (31) Marca 1868 roku.

Kancelarja Policmajstra Oddziału I miasta Warszawy, z lokalu dotychczasowego pod N. 510, przeniesioną została pod N. 543 przy ulicy Długiej, gdzie zwykle czynności odbywa.

Dyrekcja Drogi Żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej zawiadamia, że od włącznie dnia 1 (13) Października b. r. pociągi wychodzące z Aleksandrowa o godz. 8 ej wieczorem, a przychodzące do Ciechocinka o godz. 8-iej min. 15, jak niemniej pociągi z Ciechocinka o godz. 8-iej rano wychodzące, a do Aleksandrowa o godz. 8-iej min. 15 przychodzące, kursować przestaną. Drugie dwa pociągi na tej bocznej kolei pozostają bez zmiany, zkad wynika, iż pociąg pospieszny wychodzący z Warszawy o godz. 6-iej min. 30 z rana ma łączność z pociągiem wychodzącym po południu o godz. 1 m. 50 z Aleksandrowa do Ciechocinka, jak niemniej wychodzący z Ciechocinka o godz. 12 m. 45 po południu, z pociągiem o godz. 9-iej wieczór do Warszawy przychodzącym.

Ukaz z Rządzącego Senatu z 5-go sierpnia 1867 r. Minister spraw wewnętrznych, zawiadomił ministerstwo sprawiedliwości, że rada lekarska po rozstrzygnięciu podniesionego przez fizykat pytania o normie płacy za chemiczno-mikroskopiczne badania różnych przedmiotów, artykułów żywności, podejrzanych plam i innych w sprawach sądowych, uznał za możliwe ustanowić za te badania następującą taksę: 1) Za badanie artykułów żywności, jako to mąki, kasz, herbaty (w liściach), mięsa, szyn-

— Powiedz mi, o przedziwny mój Telemaku, dla czego u diabła, nie zajechaliśmy wprost do majątku twego wujaszka, gdzie by nam przecież wygodniej było niż w tej przeklętej karczynie?

— Dla tego, drogi mój Walku, że przeczytawszy dokładnie zaproszenie mego wujaszka *Pędryckiego*, przekonałem się, że nie od dziś za tydzień, jak dotąd mniemaliśmy, lecz właśnie w dniu dzisiejszym wieczorem, odbędzie się jego ślub, w kościele tego miasteczka. Głównie zaś, jeżeli już chcesz koniecznie abym ciebie obarczył odpowiedzialnością, dla tego nie mamy dziś czasu zajechać do rezydencji szanownego wujaszka, że na dwóch ostatnich noclegach spałeś po sto godzin na każdym i dotąd jeszcze masz zaspane oczy.

— Ach! Więc to wszystko stało się z mojej winy! Doskonale! Skoro tak, nie czekając aż się ten ogień na kominie rozpali, pocynam się przebierać, naturalnie dzwoniąc zębami. Wszelako, zastrzegam sobie użyć ich na coś lepszego przy dzisiejszej uczcie weselnej — bo wszakże będzie uczta weselna u twego szanownego wujaszka?

— Zapewne, jeżeli przypadkiem, stosując się do nowoczesnych zwyczajów, państwo młodzi nie wyjadą za granicę prosto z kościoła.

— Brrum! Aż mię dreszcz przejął na samą myśl tak gorzkiego zawodu. Wiesz co Mieczku?

— I cóż takiego? odrzekł zapytany, przebierając się za przykładem współtowarzysza.

— Każmy oberżystę, ażeby zaraz oskubał i zasadził na rozeń gęś, prosię, indyka, lub wreszcie parę kaczek tłustych — słowem, cokolwiek coby stanowić nam mogło rezerwę w razie przegranych nadziei...

— A, rób sobie co chcesz mój drogi — co do mnie — nie jestem głodny.

— Ba! Panicz zawsze pożywia się jeszcze niebieskimi migdałami...

Mieczysław uśmiechnął się i zamilkł.

Na twarzy naszego młodego bohatera z *Helmowej góry*, upłynione dwa lata, od chwili gdyśmy go w *Ojcowie* zostawili, sprawiły wielką odmianę. Wyraz tego młodego oblicza, wówczas pełen ognia i swobody, dzisiaj stał się poważniejszym, a niekiedy bywał melancholicznym nawet; na czole zarysowały się jakieś cienie — widocznie Mieczysław przeżył wiele sercem i myślą przez tych lat parę.

Zaraz po opuszczeniu *Ojcowia*, obadwaj z *Walentym* wyjechali za granicę; podróż ich była prawdziwie artystyczną; czerstwe te głowy i zacne serca, nie pokalały się na obczyźnie w mętach zmysłowych ekscesów — stoliki rulety nie ciągnęły ich ku sobie. Zwiedzili za to *Wiedeń*, *Konstantynopol*, *Wenecję*, *Rzym*; wreszcie przez *Paryż* i *Berlin* powrócili do kraju. Przez cały czas trwania tej wycieczki, Mieczysław nie mógł zapomnieć o swojej jasnowłosej *Rusałce* ze szczytu góry *Helmowej* — nie wdychał on sadzą ze szczytu góry *Helmowej* — nie wdychał on wprawdzie, ani trawil bezsennych nocy, zwyczajem balladowych kochanków — jednakże, pomimo wesołych

ki, kielbas i t. p.—*trzy ruble*. 2) Za badanie podejrzanych plam, dostarczonych wyróżnieniami z różnych przedmiotów—*pięć rubli*. 3) Za badanie plam podejrzanych na żelaznych narzędziach, jak również podejrzanych niewyróżnionych, dostarczonych razem z bielizną, odzieniem, obuwiem, przedmiotami drewnianymi i w ogóle wymagających ze strony biegłego poprzedniego obejrzenia przedmiotu na którym się znajdują — *siedm rubli*. (Sobr. Ukaz).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

28 Września (10 Października)

Jednocześnie przez Paryż i Wiedeń nadesłała wiadomość z państwa kościelnego o wyparciu powstańców przez zuawów papieżkich z Bagnarea, jakkolwiek co do samego faktu zdaje się niepodlegać wątpliwości, mniej jest prawdopodobną co do szczegółów o znacznych stratach ze strony powstańców, a prawie żadnych ze strony zuawów i o pełnem zapału przyjęciu tych ostatnich przez mieszkańców m. Bagnarea. Jeżeli powstanie w prowincji Viterbo, z powodu porażki, wiele straciło na znaczeniu, to drugi oddział powstańców który wkroczył do prowincji Frosinone i otrzymał zwycięstwo nad wojskami papieżskimi dążył ku północy, według ostatnich doniesień z Florencji, zbliżał się do Rzymu. Z tego względu dzienniki włoskie dowodzą konieczności, aby wojska włoskie uprzedziły powstańców i przed nimi zajęły Rzym. Wątpić można, aby papież zgodził się na przyjęcie takiej pomocy. Co do układów pomiędzy gabinetami paryżkim a florenckim, w celu zajęcia przez wojska włoskie prowincji Viterbo i Frosinone, z poręczeniem pozostawienia tam świeckiej władzy papieża, jak utrzymują, rząd francuzki zgadza się na takie zajęcie pod jednym, ale jak się zdaje, niewykonalnym warunkiem, aby na to przystał ojciec św., odmowa ze strony którego jest niewątpliwą.

Tymczasem depesze z Paryża donoszą, że powracający tam z Biarritz p. Rouher, wiezie z sobą ułożony przez niego a już zatwierdzony przez cesarza program, według którego podstawą polityki francuzkiej ma być zasada nieinterwencji, co do kwestji rzymskiej; program ten chce zapewnić Piusowi IX do jego śmierci władzę świecką, z tem, aby z jego następcą zawrzeć układ poręczający mu tylko władzę duchowną. Co do wewnętrznej polityki, mają być przedsięwzięte liberalne reformy, a projekt organizacji armji ma być w tym duhu zmieniony, że mają być

powiększone kadry bez powiększenia liczby wojska, uzbrojenia jednak mają być uzupełnione. Program ten ma stanowić osnowę mowy tronnej, którą będą otwarte posiedzenia izb w listopadzie, a właśnie dla możności mienia tej mowy, posiedzenia te będą uważane za początek sesji 1868 r., nie zaś za dalszy ciąg sesji 1867 roku.

W Austrii rada państwa widząc jak rząd jest krępowany w kwestji wyznań, chce sama wziąć w niej inicjatywę. Cesarz zgodnie z prawem o odpowiedzialności ministrów, oddał adres biskupów gabinetowi do ułożenia nań odpowiedzi. W samym łonie rady państwa, pomiędzy stronnictwem prawem, składającym się z polaków, słowenów i tyrolczyków, a lewicą czyli stronnictwem liberalno-niemieckim, zachodzi rozdwojenie, które może mieć ważne następstwa, gdyż może się skończyć opuszczeniem przez polaków i słowenów rady państwa, która natenczas byłaby tylko ułamkiem reprezentacji narodowej.

Minister bawarski, książę Hohenlohe, w obszernej mowie na posiedzeniu bawarskiej izby deputowanych przedstawił program swej polityki. Przyjmując za podstawę zjednoczenie Niemiec, dowodził, że Bawaria i państwa południowo-niemieckie nie mogą wejść do związku północno-niemieckiego, ani też utworzyć osobnego związku, opartego czy to na Austrii, czy też na zagranicy, ani nawet samoistnego, tylko po wzajemnem porozumieniu się mogą utworzyć z związkiem północnym związek państwowy pod przydykum Prus, lecz jednocześnie zawrzeć przymierze z Austrią.

Wojska pomocnicze egipskie rzeczywiście opuściły Kandyję i już stanęły w Aleksandrii. Kiedy Omer-pasza i przy ich pomocy nie zdołał poskromić powstania, tem mniej zdaje się prawdopodobnym, aby bez nich, potrafił spełnić to zadanie.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa i Paryża.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Rzym, 8 października. Od dwóch dni zaszła tylko mała potyczka pod Monte Libiate, w której wojska papieżkie otrzymały zwycięstwo.

Paryż, 9 października. Dzisiejszy *Monitor wieczorny* pisze: Pomie-

żartów Walentego, a co większa, pomimo tylu przedmiotów, tak żywo zajmujących jego umysł i wyobraźnię, nie mógł się wyłamać z pod władzy tego dziwnego uroku, jaki nań rzuciły niebieskie oczy zalotnego dziewczęcia. W pierwotnym planie podróży, Mieczysław i Walenty mieli zwiedzić jeszcze Anglię, Hiszpanję i pobraża Afryki—lecz przybywszy do Paryża, Mieczysław zmienił zamiar i nie zważając na usilne nalegania przyjaciela, który się zawiązał uleczyć go z szalonego uczucia, powrócił prosto do kraju. Przybywszy pod dach rodzinny, zaledwie się rozgościł w domu i przywitał z ciotką Urszulą, sprawującą tam władzę gospodyni — otrzymał od brata swej matki, wujaszka Pędrzyckiego list zawiadamiający go o wkrótce mającym nastąpić jego małżeństwie, a zarazem, gorące zaproszenie na ślubny obrzęd. Z początku, chciał wymówić się potrzebą odpoczynku po długiej podróży i przeprosić listownie wujaszka, lecz nalegany przez ciotkę i Walentego razem — wybrał się w towarzystwie tego ostatniego do Dziewuszyckiej Woli—oddzielonej od jego majątku przestrzenią mil z Walentym dowiedzieliśmy się — że przeczytał list wujaszka, przeto opóźnił się tak, iż przybył do miasteczka X w sam dzień ślubu, zaledwie mając czas do zamianienia podróżnego ubioru na strój godowy.

— No! zawołał raźnie Walenty, przeglądając się w potłuczonym lustrze, które twarz jego w kilkunastu odłamkach coraz inaczej odbijało — zdaje mi się, że wyglądam tak uroczyście jak gdybym sam się dziś

zenił. Wprawdzie, mam oczy obrzękłe nieco, *comme tu as fort judicieusement observé...* lecz to właśnie nadaje mojej fizjonomji wyraz rzewliwy, odpowiedni tak rozczulającemu obrzędowi—albowiem, mów sobie co chcesz, mnie jednak rozrzewnia głęboko widok młodej panienki zaślubiającej starca, chociażby on nawet był prezesem i twoim wujaszkiem w dodatku. Ale ty mój drogi Mieczku, pozwól sobie powiedzieć, że masz opłakaną minę—zawiązałeś krawatę w rozetę gdy dziś noszą motyle. Na honor! wyglądasz jak przystojny pisarz prowontowy, w niedzielnym stroju! Czekaj że Endymjoniel poprawię ci węzeł—ot tak! I patrz—teraz masz postać Apollina.

— Warjat z ciebie Walenty! Mniejsza o węzeł — nie mam zamiaru podobać się żadnej z druchn mojej przyszłej wujenki — ani jej samej także...

— Ba! i bardzo!... zabiera ci sukcesję z przed nosa.

— Czyż ja potrzebuję sukcesji! Ale patrz — cały szereg powozów potoczył się do kościoła. To zapewne orszak weselny. Spieszmy się!

Zanim jednakże konie były gotowe i powóz odczyszczony nieco, upłynął kwadrans czasu i nasi dwaj bohaterowie przybywszy do kościoła, zastali już nowożeńców przed ołtarzem zamieniających obrączki.

Przedarłszy się powoli przez tłum ciekawych napelniający kościół—Mieczysław i Walenty zbliżyli się do ołtarza w chwili gdy państwo młodzi już zaślubieni, odchodzić mieli.

dzy Włochami a stolicą apostolską doszło do skutku porozumienie w przedmiocie podziału długu papieżkiego.

(Correspondens Bureau.)

Wiadomości telegraficzne.

* **Paryż, 7 października.** Obiega pogłoska, że p. Rouher zaproponował w Biarritz cesarzowi program, który doznał przychylnego przyjęcia, i który obejmuje między innymi następujące główne zasady: Podstawą polityki francuzkiej powinna pozostać zasada nieinterwencji; papież terazniejszy zachowa w Rzymie, aż do samej śmierci, władzę świecką; z następcą jego zawartą zostanie umowa poręczająca władzę duchowną stolicy apostolskiej. We Francji przedsięwzięte zostaną reformy liberalne; nowe uzbrojenie armji ma być ukończony; kadry zostaną rozszerzone, bez dalszego atoli zwiększania składu liczebnego armji. Projekt reorganizacji armji ma być w tym duchu zmodyfikowany. (Wolff's T. B.)

* **Wiedeń, 8 października.** Dzisiejsza *Die Debatte* podaje wiarogodną, jak zapewnia, wiadomość, że na zasadzie prawa o odpowiedzialności ministerjalnej, cesarz polecił ministerstwu naradzić się nad adresem biskupów niemiecko-austriackich i złożyć w tym względzie sprawozdanie. — Toż pismo i *Die Presse* donoszą jednozgodnie, że cesarzowi, w jego podróży do Paryża, towarzyszyć będą arcyksiążęta Karol-Ludwik i Ludwik-Wiktor. Podróż cesarza potrwa dzień-dwa dni. (Tamże).

* **Wiedeń, 8 października.** W izbie niższej przedstawil p. Beust elaborat porozumienia z Węgrami. Projekta o władzy sądowej, władzy wykonawczej, ustanowieniu sądu państwa, zostały przyjęte bez rozpraw. Obecnie rozpoczęły się rozprawy nad projektem o ogólnych prawach obywateli. W izbie niższej rady państwa na zapytanie p. Tomana dep. z Krainy, ażeby rząd otwarcie przyznał się, jakich zasad trzymać się zamysła co do ukształtowania austriackich stosunków państwowych, czy centralizacji, czy autonomji, p. Beust odpowiedział: Prawdę mówiąc, rząd nie jest ani za centralizacją, ani za autonomją. Gdybyśmy posiadali centralizację, nie byłoby żadnych sejmów. Prawo o delegacjach odpowiada w zupełności rozszczeniu wszystkich krajów w ogólności. Rząd przechyła się na stronę autonomji, nie może jednak uznać systemu wynoszącego autonomję nad jedność państwa. (Tamże.)

* **Zagrzeb, 7 października.** Z powodu ostatnich demonstracji w Fiume, p. Cseh otrzymał wyraźne polecenie sprzeciwiania się powtórzeniu demonstracji, pod zagrożeniem usunięcia go od obowiązków. (*Die Presse*).

* **Florence, 7 października.** Dzienniki tutejsze oświadczają, że niezbędnem jest ażeby rząd włoski uprzedził powstańców i kazał zająć Rzym w pierw, niż powstańcy dojdą do tego miasta. Według otrzymanych tu wiadomości z państwa kościelnego, powstańcy zbliżają się do Rzymu.—Konsul hiszpański

— Patrzaj-no Mieczku! zawołał nagle Walenty. Niech mi oczy zapuchną całkiem, jeżeli nie widzę tu znajomych z Ojcowa... Na Jowisza! Tak jest—chudy jegomość i jego tłusta małżonka...

Lecz Mieczysław nie słyszał wyrazów przyjaciela; wzrok jego w tej chwili spotkał się z oczami panny młodej—wujenki—i odrętwiał przebity tem spojrzaniem. Były to oczy jego fantastycznej Rusalki ze szczytu góry Hełmowej.

Ale i Marja spostrzegłszy Mieczysława, stanęła jak posąg żywy; twarz jej pobladła nagle i stała się białą jak atlas jej ślubnej sukni, a oczy utkwione w młodzieńca zaplotły się z jego ognistym wzrokiem ciągnięte nieprzepartą siłą.

I stały na przeciw sobie po raz drugi w życiu, też same dwie postacie młode i piękne zarówno—i sypały na siebie iskrami serdecznej sympatji.—A dokoła nich rozlegał się wesoly dźwięk organów, a przed niemi obłany jarzącym światłem, stał ołtarz, który przed chwilą rozłączył ich na zawsze!

— W kilka chwil, obraz ten zmienił się nagle.—Nowozamężna prezesowa, osunęła się na ramię prowadzącego ją, poważnego jegomościa i zemdlała. P. Pędrzycki poskoczył ku niej — toż samo uczynili rodzice Marji. Zgiełk powstał wielki a w tłumie dały się słyszeć szmery i dziwne prognostryki.

Walenty—ujawszy pod rękę bezwładnego Mieczysława—wyprowadził go z kościoła, wsadził do powozu i kazał pędzić do najbliższej stacji pocztowej.

w mieście tutejszem odmawia wizowania paszportów do Rzymu. (Wolffs T. B.)

* *Rzym, 7 października.* Banda złożona jak mówią, z 600 ludzi pod dowództwem jednego z synów Garibaldeggo, zostanie w tej chwili zaatakowana. Inne bandy zostały wszędzie napowrót wyparte; wojska papieżkie są pełne zapału. (Wien. Abp.)

* *Monachjum, 7 października.* Podług telegramu z Wiednia, zamieszczonego w *Süddeutsche Presse*, klub lewego krańca zamierza wystąpić na jutrzejszym posiedzeniu izby deputowanych z demonstracją przeciw adresowi biskupów. (Tamże.)

* *Monachjum, 8 października.* Dnia 14-go b. m. rozpoczną się układy w przedmiocie przyszłych stosunków załogi w twierdzy Ulm. (Wolffs T. B.)

* *Kair, 7 października.* Wojska egipskie wróciły z wyspy Kanaji do Aleksandrii. (Tamże.)

* (Podróż Najjaśniejszego Pana.) *Nikołajew, 25 września (7 października.)* Najjaśniejszy Cesarz i Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Aleksy Aleksandrowicz przybyli szczęśliwie do Nikołajewa, dziś, 25 września, o godzinie 11-jej. Jego Cesarska Mość udał się niezwłocznie w dalszą podróż do Elisawetgradu, a Jego Cesarska Wysokość odplynęła na jachcie *Kazbek* do Odessy. (Rus. Inw.)

* *Odeski Wiestnik* podaje następującą marszrutę podróży Najjaśniejszego Cesarza po Rosji: „Po przybyciu do Jałty, Jego Cesarska Mość raczy wsiąść na parostatek *Tigr*, na którym uda się do Nikołajewa. Z parostatku *Tigr*, który zatrzyma się koło Popowej Białki, Najjaśniejszy Cesarz przesiądzie się, wraz z towarzyszącymi Mu osobami, wprost do powozów pocztowych i uda się, nie zatrzymując się, w dalszą podróż, przez Bobryniec na Elisawetgrad. W Elisawetgradzie Jego Cesarska Mość raczy odbyć przegląd wojsk tam rozlokowanych, na którym znajdować się będą generał-gubernator noworosyjski i besarabski, generał-adjutant P. E. Kotzebue, i generał gubernator kijowski, wołyński i podolski, generał-adjutant A. P. Bezak. Najjaśniejszy Cesarz będzie w Elisawetgradzie na obiedzie, po którym, o godz. 3-jej po południu, raczy wyjechać do Kremenczuga. Po wyjeździe z Kremenczuga, przez Połtawę i Charkow, Najjaśniejszy Cesarz odbywać będzie podróż bez zatrzymywania się i przybędzie do Czugujewa. Po odbyciu tu przeglądu wojsk, Jego Cesarska Mość wróci do Charkowa, lecz nie zatrzymując się w tem mieście, uda się w dalszą podróż na Kursk. Pociągiem drogi żelaznej, Najjaśniejszy Cesarz przybędzie do Moskwy. Nie zatrzymując się w Moskwie, Jego Cesarska Mość przesiądzie się do wagonów mikołajewskiej drogi żelaznej i uda się do Carskiego Sioła. Najjaśniejszemu Cesarzowi towarzyszyć będą w tej podróży generał-adjutant książe Dołgorukow 1-szy i hrabia Adlerberg 2-gi, generał-majorowie z orszaku Jego Cesarskiej Mości Rylejew i Wojejkow i lejbn-medyk Carell”.

* *Moskiew. Wied.* donoszą, że Najjaśniejszy Cesarz spodziewany jest w Moskwie 29 września (11 października) o północy; niezwłocznie po swem przybyciu, Jego Cesarska Mość ma udać się z tego miasta do Petersburga.

* (Podróże Najdostojniejszych Osób). *Siew. Pocz.* donosi, że Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Włodzimierz Aleksandrowicz wrócił 18-go (30-go) września z Liwadji do Petersburga.

Tegoż jeszcze wieczoru, w kassynowej sali w miasteczku X. zgromadzeni goście, rozprawiali tak żywo i tak namiętnie o zaszłym w kościele podczas ślubu pp. Pędrzyckich zdarzeniu, że same nawet tańce, ułożone w zręczną wiązkę programu przez miejscowego kapelmistrza Borucha — nie słyły z należytych zapalem. Nagła słabość panny młodej, którą bez zmysłów, sam p. prezes zaniósł do karety, dała obfity materiał do przypuszczeń i ploteczek w najrozmaitszym rodzaju. Zamiast tańczyć, towarzystwo kassynowe podzieliło się na grupy — a w każdej z nich rozprawiano dużo i dociekano przyczyn omdlenia pani Prezesowej.

— Może była zanadto ściśnięta gorsetem, zauważył dowcipnie podstęp.

— Eh! cóż znowu! Nasze panny przyzwyczajone do krępujących je sznurówek jak ryby do wody — przerwał wąsaty obywatel; — mnie się zdaje, że była tam inna i to romantyczna nawet przyczyna.

— Jaka? zawołał chórem, zdyminuowanym wciekawym lecz cichy szep.

— Ha! może się mylę — lecz zauważyłem, że właśnie odchodząc od ołtarza pani młoda, spotkała się wzrokiem ze stojącym o kilka kroków młodym, djabłem przystojnym zuchem, którego nie znam wcale; on także pozerął ją ognistym i jakby obłąkanym wzrokiem. Wtedy to już, szanowny p. Piska, kuzyn

* Podług *Birż. Wied.*, przybyli z Wejmaru do Altenburga, 17 (29) września, Ich Cesarskie Wysokości Wielka Księżna Aleksandra Józefówna, Wielka Księżniczka Olga Konstantynówna i Wielki Książę Mikołaj Konstantynowicz, wraz z księciem Ernestem, w odwiedzinach do księcia Józefa, ojca Wielkiej Księżny Aleksandry Józefówny.

* Taż gazeta donosi, że król i królowa duńscy znajdować się będą na uroczystości ślubu ich syna, króla greckiego Jerzego, z Jej Cesarską Wysokością Wielką Księżniczką Olgą Konstantynówną.

* *Moskiew. Wied.* donoszą, że Jego Cesarska Wysokość Książę Piotr Oldenburgski przybył do Moskwy 21 września (3 października), w powrocie z zagranicy i z Liwadji do Petersburga.

* (Urodzaje.—Siewy i ceny zboża). *Z kaliskiego* otrzymaliśmy w końcu miesiąca września dosyć pomyślna co do urodzajów tegorocznych wiadomości. Pszenica jest dobra, żyto piękne i namlotne, a co do kartofli, to już nie pamiętają tam tak pomyślnych rezultatów i tak dobrego smaku, tej tak niezbędnej zaś w gospodarstwie jarzyny. Będzie to może jedynym ratunkiem przy grożącym w wielu okolicach kraju na przednówku głodu. Z różnych okolic kraju, donoszą nam co następuje: W *kaliskiem* brak deszczów czuć się daje, co przy dzisiejszym siewie oziminy bardzo jest nie na rękę. Zresztą zimno jest tak przejmujące, że ziemia z trudnością daje się w skiby krajać. — W *łęczyckiem* znowu na deszcz skarżyć się nie można, jest go podostatkiem, a siew oziminy już prawie skończony. W *kaliskiem* także ułatwiono się już prawie z siewem. — Podług dostarczonych nam w początku września wiadomości z *m. Łodzi*, ceny zboża, pomimo zupełnie ukończonych żniw, odpowiednio nie zniżają się. Wszelako zbiory tegoroczne lepsze są od zbiorów zeszłorocznych, a i doniesienia z zagranicy nie mówią nic o złych żniwach; można więc spodziewać się, że po ukończeniu pilniejszych w polu około siewów oziminy robót, dowozy zboża powiększą się, a wtenczas i ceny zastosują się do zwykłych cen jesiennych. W takich też okolicznościach, ruch handlowy oczywiście nie może być świetny, zwłaszcza przy braku gotowizny i kredytu, jakiego dotąd nie było. — Piszą nam z *pod Warszawy* w m. wrześniu: Pogodę po większej części mieliśmy wietrzną, chłodną i dżdżystą, a nawet zimną, bo 12 i 30 czerwca nawiedził nas mróz biały, rzecz trudna do uwierzenia, a jednak prawdziwa. Pomimo to, urodzaje, a przynajmniej tutejsze, nie nie pozostawiają do życzenia: żyto w ogóle bardzo dobre, toż samo gryka, owies i kartofle. Jęczmienia, pszenicy i lnu wcale na tutejszych gruntach nie sieją. Łąki także nie źle narastały. Ciągłe deszcze lipcowe wielkiej trwogi gospodarzy tutejszych nabawiły, ile że zboże zupełnie już było dojrzałe; późniejsza jednak pogoda, stokrotnie wynagrodziła te obawy i zboże wszędzie najpomyślniej zebrano. Prawdopodobnie żyto tegoroczne nie bardzo będzie omlotne, więcej bowiem w słomę niż w kłosa wybujało.

* (Stacja telegraficzna w Lipnie), otwarta została od wczoraj, do przyjmowania korespondencji.

* (Kronika prowincjonalna). *Požary:* Na folwarku Drażna (w powiecie konińskim), spalił się dom i stodoła, zaasekurowane na r. 620, wraz z znajdującym się zbożem i nieruchomościami na rs. 1310 o-

nionemi; pogorzel ta nastąpiła skutkiem wystrzału broni do ptaków na dachu stodoły siedzących. — We wsi Niebożynie (w pow. słupeckim), w dniu 4 (16) sierpnia, skutkiem nieostrożności, spaliły się 4 stodoły, olejarnia, kuźnia, stajnia, szopa, młocarnia i koł, należące do dziecka tychże dóbr Lutostańskiego. — W tymże dniu i powiezi, we wsi Kobylance, spalił się z niewiadomej przyczyny dom, stodoła i szopa. — W nocy z 8 (20) na 9 (21) sierpnia, w m. Chołmie, z niewiadomej przyczyny spaliło się 19 domów i dwór gościnny mieszczący w sobie 51 sklepów, zaasekurowanych na rs. 10,170; wartość zgromadzonych ruchomości niezaasekurowanych, wynosi do rs. 60,000; do uśmierzenia tego pożaru najwięcej przyłożyli się kozacy 5-jej secinny tam konsystującej; sto rodzin pozostaje bez środków wyżywienia się. — Nadto w skutek wynikłych pogorzeli z niewiadomych przyczyn spaliły się: w dniu 4 (16) sierpnia, we wsi Dubience (w pow. hrubieszowskim), 12 domów mieszczących z zabudowaniami gospodarzami; — w dniu 19 (31) sierpnia, na przedmieściu m. Lublina Czwartek, dwie stodoły, zaasekurowane na rs. 220; — w dniu 7 (19) sierpnia, na folwarku Korytnica (w pow. węgrowskim), olejarnia zaasekurowana na rs. 1000; — w dniu 12 (24) lipca, we wsi Kielczaku (w pow. rypińskim), przez nieostrożność, młyna zaasekurowany na rs. 2,570; — w dniu 19 (31) lipca, we wsi Osince (w pow. suwalskim), karczma rządowa i pięć domów włościańskich; — w dniu 4 (16) lipca, we wsi Orzele (w pow. wolkowskim), od uderzenia piorunu, dwa domy włościańskie; — w dniu 16 lipca, we wsi Obuchowiznie (w pow. augustowskim), trzy domy i trzy stodoły.

Powodzie: W dniu 3 (15) lipca, przed wieczorem, woda na Wiśle zaczęła przybierać. Na drugi dzień zalała całą wieś Cieclocinek, tak dalece, że w wielu miejscach wysokością swą dochodziła do okien domów mieszkalnych. W skutek tego, włościanie gminy Lubień, ponieśli straty do 3,000 rs. — W dniach 16 (28), 17 (29) i 18 (30) lipca, we wsiach: Żyżynie, Wróble, Wargocinie, Kobylnicy, Przewozie i Podstolicach, gminie Maciejowicach i w gminie Wilga (w pow. garwolińskim), wylew Wisły pozbawił mieszkańców tych miejscowości, wszelkich środków do wyżywienia się.

Burze: W dniu 16 (28) lipca, we wsi Kopcowie (w pow. sejneńskim), miała miejsce nadzwyczajna burza, połączona z piorunami. — W dniu 9 (21) lipca, we wsi Andrzejkach (w pow. ostrołęckim), burza zerwała żórawia od studni, który będąc uniesiony siłą wiatru do ogrodu, przyniósł Balbinę Zajączkowską, tam podówczas będącą, tak niebezpiecznie, że taż w parę godzin życie zakończyła. — W powiecie radziejewskim, we wsiach: Kąleczynie i Bachorce, w dniu 14 (26) lipca po południu, grad wielkości jaja gołębiego, zniszczył wszelkie zasiewy w polu. — W dniu 16 (28) lipca, niedaleko od wsi Tuszczy (w pow. bielskim), włościanka Marjanna Dołęgowska, znajdując się podczas burzy w polu, zabita została od uderzenia piorunu.

Wypadki: W dniu 16 (28) sierpnia, mieszkaniec m. Petrokowa Chwalimar Burhard, lat 19 liczący, używszy wiotroju, rozmyślnie pozbawił się życia. — We wsi Uniejowie (w pow. miechowskim), w dniu 4 (16) sierpnia, włościanka Anna Żurowa, pozostawszy sama w domu, roznieciła ogień w piecu od pieczenia chleba, następnie wlażywszy do takowego, do połowy spaliła się. — Zmarli skutkiem użycia trujących grzybów na pokarm: W dniu 13 (25) sierpnia, włościanin wsi Paryze (w powiecie chołmskim), Paweł Szado; w dniu 14 (26) sierpnia, córki włościanina wsi Kumowa w tymże powie-

prezesa, któremu dostał się honor odprowadzenia od ołtarza nowozamężnej, uczuł nagły ciężar na ramieniu i... no! i młoda prezesowa zemdlą.

— A któż był tym tajemniczym młodzieńcem? zapytano znowu.

— Nie znam go wcale — lecz pokojówka mej żony powiada, że go widziała przed pół rokiem w mundurze ułańskim.

— To fałsz, wyrzekł p. Zygmunt, który nadszedł na ostatnie wyrazy. — Zuch, o którym mówicie, jest moim kolegą szkolnym a siostrzeńcem prezesa; nazywa się Mieczysław Zbroiński i w żaden sposób nie mogła go widzieć pokojówka pańskiej żony przed półrokiem w mundurze, raz dla tego, że nigdy w wojsku nie służył, powtóre z powodu, że przez dwa lata bawił za granicą i prosto z tamtąd, zawiadomiony przez wujka, przyjechał na ślub jego.

— Lecz w takim razie, ował się miejscowy lekarz, dla czego ów tak bliski krewny pana prezesa, i przybyły z tak daleka, nie przyjechał tu wcześniej lub spóźniony się nawet, czemu po wypadku w kościele, nie udał się za wujem do Dziewuszyckiej woli, gdzie jako lekarz wezwany do pani prezesowej przepędził kilka godzin; — a co najważniejsza, czemu ten pan, zaraz po omdleniu pani młodej, wyprowadzony przez towarzysza, wsiadł do podróżnego powo-

zu i wyjechał z miasta — bo i to wiem, że już nie wrócili do oberży wcale.

— A tak! doprawdy dziwne, bardzo dziwne! — No! zauważył p. Zygmunt, — być może iż Zbroiński nie chciał najeżdzać domu wuja zaraz po tak smutnym wypadku, a mając pewnie znajomy dom w sąsiedztwie wolał tam zanoćwać niż w oberży waszego pana Podbródkiewicza, która bądź co bądź, jest prawdziwym miejscem utrapienia dla swoich rzadkich gości.

W tej chwili, po bruku przed oknami sali, zatętniały koła rozpedzonego powozu i zatrzymały się nagle.

— A tam kto znowu tak późno i tak szumno zajechał — zapytano do koła.

— Pana Doktora! pana doktora! dały się słyszeć po chwili głosy w ościennej sali.

Doktor i znaczna liczba ciekawych wybiegli z tańczącego salonu.

— Cóż się stało? zapytał doktor, poznawszy lokaja prezesa stojącego w progu.

— A proszę pana doktora — nieszczęście u nas — przysłano mnie ażeby natychmiast przywiózł pana do Dziewuszyckiej Woli.

— Cóż to? Czy pani prezesowa zasnęła znowu?

— Nie — Młoda pani ma się już dobrze, lecz nasz Jaśnie pan zachorował bardzo,

— Jak? Co? Prezes! Dla Boga!

cie, Jana Podścińskiego, Marjanna 11 i Karolina 7 lat liczące; — w dniu 15 (27) sierpnia, we wsi Paryże, Marjanna Fedorowicz. — W dniu 17 (29) lipca, we wsi Grzmusinie (w pow. radomskim), dzieci ogrodnika Kazimierza Firlej, mianowicie jeden syn 10 letni, a drugi 4 letni, najadłszy się trujących grzybów, zmarli. — W dniu 19 (31) lipca, we wsi Kuchary (w pow. płońskim), pies wściekły pokaleczył dwoje dzieci, Cegielskiego lat 7 i Pletza lat 10 mających. — W dniu 4 (16) sierpnia, w m. Ostrołęce, 13 letni syn Jana Nerwińskiego żołnierza i troje żydowskich dzieci: Lejzer Forsztal lat 13, Icyk Belger lat 10 i Szaja Goldfarb lat 10, uciekający z ogrodu, w którym potajemnie rwali jabłka, wsiadli do łodzi i odepchnęli się od brzegu; lecz trafili na prąd, a łódź przewróciła się z nimi i wszyscy wpadli do wody jeden tylko Nerwiński uchwyciwszy się burty, uratowany został przez kozaka 5-ej sekcji dońskiego Nr. 46 pułku, Macieja Prozorowa i mieszkańca m. Ostrołęki Benedykta Olszewskiego; troje zaś utonęło. — We wsi Grodysku (w pow. ostrołęckim) gminie Czerwin i we wsiach Borowicy gminie Troszyn, w dniu 5 sierpnia, okazała się cholera, od użycia na pokarm buraków, skutkiem czego po 19 sierpnia umarło 13 ludzi, a 1 pozostawał chorym. — W dniu 2 sierpnia, w m. Dobrzyniu nad Drwęcą (w pow. rypińskim), 14 letni starozakonny Fajwel Twardy, wpadłszy przypadkiem do kotła napelnionego mydlanym odwarem, natychmiast życie zakończył. — W dniu 9 (21) sierpnia, mieszczanka m. Kurowa (w pow. n. aleksandryjskim) Gurzyńska, będąc w stanie opilstwa, uduśliła własne swe dziecko, leżące obok niej w łóżku. — We wsi Brasitowie (w pow. włoszczowskim), włościanka Teofila Kabe, będąc w karczmie w dniu 5 (17) sierpnia, opoila wódką własne swe 5 letnie dziecko do tego stopnia, że toż natychmiast na jej rękę skonało. — W dniu 14 (26) sierpnia, w m. Parczewie (w pow. włodawskim), dwóch włościan (zapewne pijanych) wszedłszy do karczmy w celu uściskania się, otarli się na nadbiegłą w tej chwili 3-letnią Surę Erlich, córkę karczmarza, która przyniesiona ich ciężarem, natychmiast żyć przestała. — W dniu 8 (20) lipca, w m. Łomazach (w pow. bielskim), tamieczna mieszkanka Magdalena Łojewska, znajdując się w polu podczas burzy, z przestachu dostała pomieszania zmysłów, a w dniu 13 (25) lipca znikła. — W dniu 6 (18) sierpnia, we wsi Puzdeszy (w pow. włodawskim), pastuch Antoni Pawłajtys, ujęty został na uczynku z owcą; za dopuszczenie się tego czynu przeciwnego naturze, oddany właściwemu sądowi po ukaranie.

Zaraza bydłca. W dniu 6 sierpnia, na folwarku Krasienka (w pow. kalwaryjskim), okazała się na bydło rogatym zaraza księgosuszem zwana, skutkiem czego padło 4 sztuki, a w d. 11 (23) sierpnia, w gminie Szczerba Olszanka okazała się również zaraza na koniach, znana pod nazwą gorączki tyfoidalnej, gdzie padło we wsi Olszance koni sztuk 5, Płazonie 2 i Bryzgielu 6, zaś 34 sztuk pozostało chorych. Celem zapobieżenia szerzeniu się tych epidemij przedsięwzięto natychmiast zaradcze środki.

Świątokradztwo. W m. Sokolach (w pow. mazowieckim), w dniu 14 (26) sierpnia, niewiadomi złoczyńcy wylamawszy okno do kościoła, skradli srebrną tacę, dwa ornaty i inne utensylja kościelne, nadto rozbili skarbonek i zabrali znajdujące się w niej pieniądze.

Kradzieże. W dniu 10 (22) lipca, we wsi Stara-wieś (w pow. sierpeckim), skradziono u dzierżawcy tychże dóbr Jakóba Lebkowskiego, przez wylamanie futryn okiennych gotowizną rsr. 375, oraz białizny i innych rzeczy na rs. 225. Podejrzani o ten występki ujęci i aresztowani zostali do czasu wyprowadzenia śledztwa. — W d.

— Już to, mówili dalej sługa — jak tylko zobaczyłem że pan nasz wynosi Jasnie panią z kościoła do powozu, bez futra i czapki nawet, na takie zimno okrutne, pomyślałem że mu źle będzie — Nasz pan ma i tak li-che bardzo zdrowie a zaziębia się często.

— Prawda! zawołał doktor. To może mieć słu skutki. No, ale poradzimy przecie. Służę ci natychmiast mój przyjacielu, weźne futro, wstąpić do apteki i za godzinę będę już przy chorym, który za trzy dni wstanie zdrowy, jak każdy z moich pacjentów!

Po chwili — powóz wiozący doktora oddalił się szybko pędząc ku Dziewuszyckiej Woli.

Lecz, niezbadane są przeznaczenia wyrok! Pomi-mo dobrej wiary doktora, w trzy dni potem, p. prezes Pędrycki, zamiast wstać zdrowym, jak każdy z pacjentów jego, położył się jak wielu z nich, na wieczny spoczynek, zostawiając młodą wdowę-dziewicę, jakąś legował siostrzeńcowi swemu Mieczysławowi i innym krewnym, — stanowiąc zarazem młodemu Zbroińskiego egzekutorem swego testamentu.

W dwa tygodnie potem, Mieczysław po powrocie do domu, otrzymał znowu list — od wdowy po wuju, zawiadamiający go o zgonie krewnego i ostatniej jego woli — a zarazem zapraszający na pogrzeb za-balsamowanych zwłok s. p. ex-prezesa. (d. n.),

15 (27) sierpnia, u dziedzica dóbr Gole, Waliszewskie-go, skradziono gotowizną rs. 10,000. Podejrzany o dopełnienie tej kradzieży, niegdy lokaj Waliszewskiego Wincenty Paluszkiwicz, z obawy kary powiesił się w ogrodzie.

Zabójstwa. W dniu 22 sierpnia, włościanka wsi Pod-labień (w pow. augustowskim), Julja Gryniskiewicz zamordowała męża swego, zadawszy mu w twarz i głowę sześć głębokich ran siekierą. — Soltys wsi Gibatki (w pow. ostrołęckim), Mateusz Poręba, dostrzegłszy pasące się w jego zbożu ciele, zajął takowe i zamknął w swojej obórcie. Natenczas włościanin Adam Prusaczyk, nadbiegł z synem swoim Pawłem w zamiarze wylamania drzwi i odebrania cielecia. Gdy Poręba sprzeciwił się temu, Prusaczyk uderzył go dwa razy siekierą w głowę i zadał mu dwie ciężkie rany. — W dniu 13 (25) lipca, włościanin wsi Strzałkowa (w pow. radomskim), Józef Marczyński, pokłóciwszy się z żoną swoją Zazanną, zadał jej nożem w bok między zebra ranę, głęboką do 2 werszków.

W ogóle w upłynionych dwóch tygodniach pogorze-li było 38, (w tej liczbie od uderzenia piorunu 1). Zmar-ło: nagle 13 (w tej liczbie z nadmiaru wódki 2), gwał-towną śmiercią 6; z rozmaitych wypadkowych przyczyn 14, utonęło 50 (w tej liczbie 35 dzieci), powiesiło się 3, zarzęło 3, otruło grzybami 16 (w tej liczbie 1 rozmyś-lnie), od uderzenia piorunu 2, dzieciobójstw wykryto 2, ciał ludzkich znaleziono 8.

* (W E l d o r a d o) zapowiedziano na dzień dzisiej-szy ostatnie przedstawienie pani Goosz z trupą śpiewa-ków francuzkich. Utalentowana artystka, która w cią-gu dwóch lat już, zadawałnia warszawian swoją mimiką i śpiewem zarówno, pożegnaną zostanie z łałem przez publiczność tutejszą. Ubolewać nadto musimy, że upar-te śloty i zimna, nie dozwolą temu przedstawieniu po-żegnalnemu, odbyć się raczej w ogrodzie niż na sali, zbyt szczupłej do pomieszczenia licznych wielbicieli p. Goosz. Możeby nawet wypadło odłożyć to tak sym-patyczne widowisko do jakiegoś dnia słonecznego, gdyby można było mieć nadzieję, że taki dzień szczęśli-wy zabyśnie jeszcze niebawem. Zresztą, p. Goosz zdą-żać musi za granicę, gdzie ją wzywają przyjęte już zo-bowiązania.

* (W y p a d e k). W dniu wczorajszym czeladnik kra-wiecki Józef Małecki, lat około 26 mający, znaleziony został bez życia, wiszącym na jednym z drzew ogrodu dawniej do księży misjonarzy należącego, od strony uli-cy Mazowieckiej.

* (Cholera). Według wiadomości od warszawskiego cholerycznego komitetu, wczoraj, w środę, dnia 27 września (9 października) pozostawało chorych 54, zacho-rowało 2, wyzdrowiało 8, umarło 1, pozostaje 47; od d. 21 maja (2 czerwca) do dnia dzisiejszego zachoro-wało 7,246, wyzdrowiało 4,992, umarło 2,207; w szpi-talu ujazdowskim i wojskach pozostawało 9, zachoro-wało —, wyzdrowiało —, umarło —, pozostaje 9; od d. 21 maja (2 czerwca) do dnia dzisiejszego zachoro-wało 391, wyzdrowiało 230, umarło 152.

* (Powrót hrabiego P. A. Szuwałowa). *Wiest* donosi: Jenerał-adjutant hrabia P. A. Szuwałow, naczelnik III-go wydziału własnej Jego Cesarskiej Mo-ści kancelarji, wrócił do Petersburga 30 września (12 października) ze swej podróży za granicę. *Journal de St. Petersburg* powiada, że hrabia Szuwałow uda się na spotkanie Najjaśniejszego Cesarza, którego powrót do Petersburga spodziewany jest pierwszych dni październi-ka v. s.

* (O g ł o s z e n i e). *Głos* donosi, że wydział pocztowy ogłosił co następuje: „Gazeta *Strachopud*, podaje artykuł pod tytułem: „Jak wysoko ceniony jest *Strachopud* w Rosji“ w którym przywodzi, jakoby za- rząd pocztowy ruski pobierał za przesyłanie *Strachopu-da*, daleko większą opłatę jak za inne pisma zagranicz-ne, mianowicie po 5 rs. 25 k. od egzemplarza (a *Strachopud* kosztuje tylko 15 krajcarów za egzemplarz P. R.). Ponieważ opłata za przesyłanie pism zagranicz-nych pobiera się w zarządzie pocztowym ruskim na za-sadzie istniejących przepisów, w właściwym czasie ogła-szanych, i na mocy konwencji pocztowych, także ogła-szanych w dziennikach ruskich i zagranicznych, przeto wydawcy *Strachopuda* wypadaloby odwołać się do tych przepisów lub do dyrekcji pocztowej austriackiej, gdzie-by się mógł przekonać, że pobierana za przesyłanie je-go pisma opłata obliczona jest podług taksy. Gdy po-wyższe ogłoszenie *Strachopuda* powtórzonem zostało w niektórych gazetach ruskich, przeto wydział pocztowy, w celu zaśloneńia publiczności od mylnego zdania, widzi potrzebę szczegółowo objaśnić rozrachunki przy sprowadzaniu gazet zagranicznych. Przed rozpoczęciem każdego roku zarząd pocztowy ruski, podług odbiera-nych z pocztamtów zagranicznych cenników pism perjo-dycznych, podaje do publicznej wiadomości wykaz pism, które w następnym roku mają być sprowadzane z zagra-

nicy. W wyborze pism urząd pocztowy stosuje się do ich wziętości w publiczności, to jest do liczby egzempla-ry sprowadzanych w poprzednim roku. Za przesyłanie wszelkich bez wyjątku pism zagranicznych ustanowiona jest jednakowa opłata po dwa ruble od egzemplarza. Przewożenie pocztą gazet i dzienników z zagranicy do miejsc gdzie są abonowane, to jest do Petersburga, Moskwy, Odessy, Wilna, Rygi i Mitawy, mających bez-pośrednie stosunki z pocztamtami zagranicznymi, jest bezpłatne. Oprócz opłaty dwurublowej, abonenci wno-szą 25% od sumy, za jaką podług nadsyłanych z Ber-lina i Wiednia cenników, główny zarząd pocztowy na-bywa pisma z pocztamtów tamecznych. Te 25% od ceny pism pobierane są za porozumieniem się z mini-strem finansów, dla zabezpieczenia skarbu od straty na kursie. Dla uniknienia zaś drobnych rachunków, przy-jętą zasadę: 1) grosze do 15 i krajcary do 50 wcale nie brać do rachunku; 2) grosze od 15 do 30 i krajca-ry od 50 do 100, i kopiejki w ogólności liczyć za cały talar, za cały gulden i za cały rubel. Wszelkie po-wyższe opłaty pobierają się od pism zagranicznych tak samo jak od *Strachopuda*. W roku zeszłym 1866 dy-rekcja poczt austriackich nie nadesłała swego cennika na czas ogłoszenia wykazu gazet w roku 1867, a prze-to cena *Strachopuda* dla prenumeratorów w Rosji była wykazana podług odebranego jednocześnie berlińskiego cennika, w którym cena tego pisma podana była na 5 talarów, co podług powyższych przepisów rachunko-wych wynosiło 7 rubli. Co się tycze wiadomości, że ceny gazet sprowadzanych z pocztamtu wiedeńskiego, pozos-tały na rok 1867 takie same jakie były w roku 1866, a zatem cena *Strachopuda* 7 guldenów 50 krajcarów = 6 rubli, ta odebrana była w Petersburgu w 5 miesię-cy po ogłoszeniu prenumeraty pism zagranicznych. Tym sposobem dopłata w roku terażniejszym jednego rubla od gazety *Strachopuda* spowodowana była nienade-słaniem w właściwym czasie cennika z Wiednia; za prze-syłanie zaś *Strachopuda* pobiera się takież opłata jak od innych pism zagranicznych, to jest po 2 ruble, a nie po 5 r. 25 k. od egzemplarza.

* (O b a w y r z ą d u a u s t r i a c k i e g o). *Słowo* lwowskie, w artykule wstępnym w numerze 75-ym, pisze między innymi: „Wyznać już trzeba, że w Au-strji odgrywa w tych czasach nie małą rolę strach przed Rosją i widmo słowiańszczyzny. Rząd au-strjacki pojednał się z węgrami, z powodu obaw, ja-kie żywił względem Rosji. Węgrzy porobili rządowi ustępstwa — z powodu takichże obaw; słowem, cokol-wiekbądź zachodzi w Austrii, ma za podstawę ów strach paniczny; najlepszym w tym względzie baro-metrem są organa prasy austriackiej, pozostające w niejakich stosunkach z rządem. Przy każdej, mniej więcej ważnej zmianie w dziedzinie polityki wewnętrznej lub finansów, dzienniki półurzędowe wskazują przedewszystkiem na niebezpieczeństwo, grożące Austrii ze strony Rosji. Tak, *Die Presse*, w jednym z ostatnich swych numerów, w artykule pod tytułem *Russische Politik*, podniosła krzyk na Rosję, mówiąc o niebezpieczeństwie zagrażającym Austrii ze strony terażniejszej polityki gabinetu pe-tersburskiego. Ze wszystkiego okazuje się, że zaj-dzie wkrótce w Austrii jakaś ważna zmiana w polity-ce wewnętrznej, lub też przedsięwzięta zostanie jaka nowa operacja finansowa”.

* (U r o c z y s t o ś ć k r ó l o d w o r s k a). *Słowo* lwowskie podaje następującą wiadomość: „Uro-czystość krółodworska wywołała pomiędzy publicy-styką niemiecką w Austrii silne oburzenie. Niemcy pojmują inaczej wyrazy czcigodnego Śladkowskiego, że ruski hymn narodowy jest dla Czechów tem samem, czem dla Niemców jest hymn niemiecki Arndta: *Wo ist das deutsche Vaterland?* Dyrektor drukarni i drukarze dziennika *Politik* zostali aresztowani. Po-wiadają, że pismu temu wytoczony został proces o zdradę stanu.

* (J e s z c z e o r e k o p i ś m i e k r ó l o d w o r s k i m). Uzupełniając wiadomość podaną w numerze 219 naszego Dziennika o obchodzie rocznicy znalezie-nia rękopismu krółodworskiego, przytaczamy z *Warsz. Dniem* następujące szczegóły: Gdy po mowach Śladkowskiego i Rigiera powstał Palacki, ze wszech stron dały się słyszeć głosy: „Ciszej, ojciec Palacki będzie mówił!” — tak naród czeski czci swego podeszłego i znakomitego historjografa. Palacki zaczął swą mowę od tych wyrazów: „Obchodziłem niedawno pięćdziesiątletnią rocznicę mojej działalności literackiej. Od chwili, w której postanowiłem skierować wszyst-kie moje usiłowania do tego, ażeby wyrwać drogi dla mnie naród z głębokiego poniżenia, w jaki popadł na skutek nieszczęśliwego losu, wybrałem za główną drogę mojej działalności — drogę legalną. Przez całe życie moje byłem przekonany, że tą jedynie drogą na-ród nasz osiągnie cel pożądaný — ocalenie.” Dalej

Palacki dodał: „Tak jest, panowie, tylko droga legalna zaprowadzi nas do ocalenia, nawet wtedy, gdyby droga ta była tak wązka jak ostrze brzytwy.” Tegoż dnia otrzymano w Królowym Dworze mnóstwo telegramów z rozmaitych krajów słowiańskich. *Narodni Listy* piszą: „Od matki Moskwy (Z matczki Moskwy) otrzymano trzy następujące telegramy: „Rektor cesarskiego uniwersytetu moskiewskiego winszując braciom czeskim, obchodzącym pięćdziesiątletnią rocznicę znalezienia relikwii królowej, i wraz z wami podziela wdzięczną pamięć o wiekopomnym Wacławie Hance.” Dalej przytoczone są telegramy, prawie te same treści, od redakcji gazety Moskwa i od moskiewskiego towarzystwa archeologicznego (w imieniu jego prezesa, hr. Suworowa). — *Narodni Listy* podają następujące jeszcze szczególnie o uroczystości królowej. W mowie, mianiej przez p. Śladkowskiego podczas obiadu, powiedziano: „Świadomość jedności narodowej wszechsłowiańskiej nabyła nowego znaczenia i nowej siły podczas niedawnego zjazdu w świętej Rusi. Lecz znalazło się wielu ludzi, którzy chcieli obrócić podróż słowian do Rosji na swoją korzyść i na naszą szkodę.” Przy wzmiance o hymnie ruskim, który śpiewano w Pradze, p. Śladkowski powiedział: „Jak na świętej Rusi hymn ruski służy za wyraz jedności politycznej narodu ruskiego, tak samo i my upatrujemy w nim wyraz i poparcie dla jedności narodowej duchowej wszystkich plemion słowiańskich!” Wyrazy te wywołały ze wszystkich stron głośnie okrzyki „hura!” Naczelnik okręgowy, p. Smolarz, zapowiedział, ażeby nie było już mowy o hymnie ruskim. Wywołało to pomiędzy publicznością wielki hałas. Wszyscy powstali z miejsc i zgromadzili się około tego punktu, w którym miane były mowy, i znowu, jak powiada gazeta czeska, rozległo się głośnie ruskie „hura!” które wstrząsało całą salą.

Ameryka.

* (Żółta febra.) *Nowy Jork, 25 września.* Żółta febra i cholera grasują w najsroższy sposób nad Rio-Grande i w Texas. Otwarto więzienia, a więźniowie dla uniknięcia podwójnej klęski ratowali się ucieczką. (*Cor. H. B.*)

Anglja.

* (Jeńcy abisyńscy). Niema dotychczas jeszcze stanowczych wiadomości o jeńcach abisyńskich. D. 28 września odjechał już pierwszy oddział pionierów na pokładzie statku znajdującym się pod dowództwem pułkownika Morewether. (*La Fr.*)

Austria.

* (Kwestja konkordatu). Obok politycznych kwestij spornych, kwestje kościelne zaczynają także odgrywać w Austrii rolę pierwszorzędą. W każdym razie, kwestja konkordatu przybrała charakter bardzo groźny z powodu znanego adresu biskupów niemiecko-uustrjackich do cesarza, albowiem na skutki tej manifestacji, przeciwnicy konkordatu widzą się zniewolonymi do wszczęcia otwartej walki przeciw dążnościom wyższego duchowieństwa. Na czele ruchu anti-konkordatowego stoi, jak wiadomo, rada gminna miasta Wiednia, która uchwaliła przed niejakim czasem rezolucję przeciw konkordatowi, obecnie zaś, na wiadomość o adresie biskupów, uchwaliła 4-go b. m., wszystkimi głosami przeciw jednemu, kontr-adres. (*Nordd. A. Z.*)

* (Kwestja wyznań. — Izba deputowanych. — Baron Beust). *Wiedeń, 6 października.* Jak dalece rząd austriacki jest związany względem kurji rzymskiej, dowodzi oświadczenie złożone w komisji wyznań izby deputowanych przez p. Hye, z którego okazuje się, że z mocy sekretnego warunku konkordatu, rząd austriacki zobowiązał się nie wszczynać żadnych kwestij dotyczących wyznań, bez poprzedniego przyzwolenia stolicy apostolskiej. Tymczasem ministerstwo opracowało już projekt do prawa o stosunkach pomiędzy wyznaniemi, lecz nie może złożyć takowego w izbie deputowanych bez poprzedniego ułożenia się w tym względzie z Watykanem, co w najpomyślniejszym razie nastąpi dopiero w listopadzie. Po złożeniu wyżej wspomnianego oświadczenia, komisja wyznań postanowiła przystąpić niezwłocznie do rozpraw nad edyktem Mühlfelda i zalecić izbie inicjatywę w kwestjach wyznań. — Izba deputowanych przystąpiła wczoraj do roztrząsania projektu do prawa o władzy sędziów. Przy tej sposobności przyszło do różnicy w zdaniach pomiędzy prawym krańcem (polacy, słoweńcy i tyrolczycy), a innymi frakcjami, prawica bowiem żądała najpierw, ażeby projektu tego rodzaju były roztrząsane dopiero po rewizji ustawy lutowej. nasępnie zaś, po odrzuceniu tego wniosku, wynurzyła życzenie, ażeby projekt powyższy był uważany jako zmiana w ustawie. Lecz i ten wniosek upadł w obec opo-

zycji ze strony frakcji niemieckich, poczem izba przyjęła trzynastą pierwszych paragrafów pomianowanego projektu do prawa. W radzie państwa pomiędzy polakami a frakcjami liberalno-niemieckimi przyszło od czasu rozpraw w komisji konstytucyjnej do rozdrożenia, które doprowadziło obecnie, jak powiedziano wyżej, do wybuchu, i może pociągnąć jeszcze za sobą nieprzyjemne konsekwencje, nawet wycofanie się polaków i słoweńców z izby deputowanych. — Obiegała tu znowu pogłoska, że baron Beust przeszedł na wiarę katolicką; lecz ze strony kompetentnej zaprzeczono kategorycznie tej wessji. (*Nordd. A. Z.*)

Azja.

* (Żądanie zadostuczynienia.) *Hong-Kong, 11 września.* Z Japonji donoszą, że p. Parkes i admirał Keppel udali się do Osaki, dla żądania zadostuczynienia za zamordowanie majtka angielskiego. — Straszna burza nawiedziła miasto Hong-Kong. (*Biuro Reutersa.*)

Francja.

* (Powrót cesarza). Niektóre dzienniki donoszą, że cesarz ma powrócić do Paryża pomiędzy 12-ym a 15-ym października. Tymczasem ich cesarskie moście mogą powrócić przed tą datą. Zawiadomiono bowiem, że apartamenta pałacu Tuileries zamknięte zostaną dla publiczności d. 9-go września. (*La Fr.*)

* (List ks. Napoleona.) *La Fr.* pisze: Według dziennika *Journal de Paris*, książę Napoleon miał napisać do cesarza list, w którym wyjaśnia stan opinji i politykę, jakiej Francja trzymać się powinna. W liście tym, powiada ów dziennik, który przytaczamy poniżej, książę radził cesarzowi, ażeby zafalał ministrom składającym obecny gabinet, a których osobistości skłaniały się zawsze ku pokojowi. Niezależnie od niewątpliwych nigdy zamiarów utrzymania przez tych dyplomatów pokoju, książę Napoleon uważała za rzecz pożyteczną, ażeby sam cesarz, bądź to w nocie *Monitora*, bądź w liście do jednego z swoich ministrów, bądź też w mowie tronowej przy otwarciu posiedzeń ciała prawodawczego w m. listopadzie, scharakteryzował w najodpowiedniejszy i stanowczy sposób politykę pokojową Francji, oświadczając się bez ogródki za zasadą nieinterwencji. Nie wiadomo, ile prawdy mieści się w przytoczonej co dopiero wiadomości, tymczasem zaś pozostawiamy odpowiedzialność za nią *Journal de Paris*.

Niemcy.

* (Polityka księcia Hohenlohe.) *Monachjum, 8 października.* Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych, po złożeniu traktatu związku celnego, minister handlu zakomunikował projekta do praw w przedmiocie poboru akcyzy od soli i wyborów do parlamentu celnego. Następnie książę Hohenlohe odczytał dokładny program swej polityki. Prezes ministrów oświadcza, że nie wahał się nigdy w polityce którą reprezentuje. Spodziewa się on jeszcze i teraz osiągnięcia zjednoczenia konstytucyjnego Niemiec. Nie może on pochylać żądania natychmiastowego wejścia Bawarii do związku północno-niemieckiego. Ustawa tego związku, w dalszym jej rozwoju, będzie coraz bardziej tracić charakter ustawy właściwej związku państwowego. Niemcy południowe nie mogą i nie chcą jej uleść; swobodny rozwój konstytucyjny ludu południowo-niemieckiego nadaje temu ostatniemu prawo i siłę do tej odmowy. Jako doświadczony mąż stanu, nie mogą ignorować realnych stosunków potęgi, uwzględnienie których spowodowało zawarcie traktatu prazkiego. Prusy nie należą na zjednoczenie w formie ustawy związku północno-niemieckiego, lecz przemawiają raczej za wspólnością interesów materialnych i za zabezpieczeniem się przeciw nieprzyjacielskiej postawie Niemiec południowych. Zjednoczenie się państw południowo-niemieckich w związek sam w sobie zamknięty, tudzież obszerniejsze połączenie się tego ostatniego ze związkiem północno-niemieckim, jest niemożliwe. z powodu odrzuty państw południowo-niemieckich i rozwekłości formy opartej na dualizmie. Niemożliwe jest także zjednoczenie wszystkich państw byłego związku niemieckiego w formie dawnej ustawy związkowej, albowiem Prusy nie zechcą zrzec się owoców zeszlórocznych zwycięstw. Nie pozostaje przeto jak tylko uтворowanie drogi do związku państw pomiędzy związkiem północno-niemieckim a państwami południowo-niemieckimi pod prezydencją Prus, z jednoczesnym zawarciem przymierza z Austrią. Minister wyłuszcza następnie bieg układów dyplomatycznych pomiędzy państwami południowo-niemieckimi w przedmiocie podstaw do porozumienia się ze związkiem północno-niemieckim. Układy te doprowadziłyby w końcu do porozumienia. Lecz potrzeba czekać na skutki nowej

organizacji związku celnego, ażeby zastanowić się, w jakiej formie, obok tego ostatniego związku, może przyjść do skutku zamierzony związek państw. W końcu książę Hohenlohe zreasumował swą mowę i powiedział: Nie chcemy ani wejścia do związku północno-niemieckiego, ani związku państw południowo-niemieckich pod przewodnictwem Austrii, ani zamkniętego w sobie lub na zagranicy opartego związku południowego, ani też nie chcemy podejmować się polityki wielkiego mocarstwa i pośredniczyć jedynie, lecz chcemy zjednoczenia narodowego państw południowo-niemieckich z państwami Niemiec północnych w formie narodowego związku państw. Ten ostatni atoli związek powinien obejmować całe Niemcy południowe, pojedyncze bowiem państwo nie może dążyć do zjednoczenia się z północą bez wywołania zakłóceń. — Prezes ministrów zakończył temi wyrazami: Wy, panowie deputowani, będziecie bezwątpienia podzielać ze mną przekonanie, że nie zostaną zerwane węzły, które zabezpieczają interes materialne Niemiec i bez których jakiegokolwiek bądź zjednoczenie Niemiec jest niepodobieństwem. (*Wolff's T. B.*)

* (Układy z b. królem hanowerskim). Mówią o porozumieniu się b. króla hanowerskiego w sprawie jego majątku; niektóre dzienniki dodały, że monarcha ten przyzna także anneksję swojego królestwa do Prus. *Gen. Cor.* oświadcza, że ten sposób zapatrywania się na ową opinję jest zupełnie mylnym. W samym bowiem traktacie zawarowano jak najwyraźniej, że król Jerzy V nie zrzekł się ani dla siebie, ani dla swych następców, korony hanowerskiej. (*La Fr.*)

Prusy.

* (Powiększenie floty.) *Hamb. Corr.* donosi, że Prusy przedstawiają parlamentowi związkowemu projekt dotyczący otrzymania na dwa lata kredytu nadzwyczajnego w ilości 10 milionów talarów, na powiększenie floty. (*La Fr.*)

Włochy.

* (Powstanie w państwie kościelnym). Ruch powstańczy w państwie kościelnym zaczyna przybierać większe rozmiary. Jakkolwiek pisma paryzkie zaprzeczają wiadomościom podawanym w tym względzie przez dzienniki włoskie, lub też osłabiają takowe, pomimo to, szczegóły ogłaszane przez pisma włoskie, są zbyt jasne, ażeby można było zaprzeczać faktom. Szczególną doniosłość nabywa ruch rzymski z tego powodu, że jak donoszą z Florencji, nie został on tyle wniesiony z zewnątrz przez bandy garibaldijskie, ile raczej powstał w łonie samej ludności państwa kościelnego. Z tego powodu przedstawia się niezbędnosć zmian w konwencji wrześniowej, które to zmiany żądane są przez rząd włoski w nocie wystosowanej do gabinetu francuzkiego. (*Nordd. A. Z.*)

* (Zaprzeczenie.) *Florenceja, 7 października.* Opinie zaprzeczają wiadomości podanej w korespondencjach ogłoszonych przez pisma włoskie i francuzkie, jakoby poselstwo Stanów Zjednoczonych protestowało przeciw aresztowaniu Garibaldeggo, na tej zasadzie, że jest on obywatelem amerykańskim. Dziennik pomieniony oświadcza, że poselstwo to, chcąc poprzeć życzenia niektórych przyjadłców Garibaldeggo, przedsiębrało jedynie niektóre kroki półurzędowe, dla wyjednania ulgi dla niego podczas jego uwięzienia w Alessandrii, lecz że zaniechało te starania jak skoro dowiedziało się, że Garibaldi nie tylko był traktowany z wszelkimi względami, lecz nawet otrzymał pozwolenie powrotu na wyspę Kaprę. — Powstańcy opuścili Bagnarea, którą zuawi papieżcy znowu zajęli. (*Cor. Hav. Bul.*)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Lwów, 7 października.

Przestrach partji szlacheckiej i jej denuncjacje. — Mowa hr. Gołuchowskiego w Kołomyi. — Wędrówka uczniów ruskich. — Ułaniecki i Szwedzicki.

Jak *Słowo* tak *Dziennik Lwowski*, trudno żeby na rekursa wniesione przeciw wyrokowi pierwszej instancji, cokolwiek wskurali u drugiej instancji, ponieważ ta niejednokrotnie wzywana była przez p. Strańskiego (zastępcę hr. Gołuchowskiego) ażeby jak najostrzej postępowano sobie w obudwu tych sprawach, uzasadniając to żądanie jakąś denuncjacją, że partja *Dziennika Lwowskiego* pakuje z partją *Słowa* (!) — ale gdzież widziano kiedy, ażeby wilk bratał się z owcą? a ta sama przecież różnica zachodzi między *Dziennikiem Lwowskim* a *Słowem*. Zresztą następująca mowa hr. Gołuchowskiego miana do grona nauczycielskiego gimnazjum kołomyjskiego przy sposobności wizytacji tego zakładu, o czem *Słowo* podobnie nadmieniał, ten strach paniczny najzupełniej

komentuje. Hr. Gołuchowski po przesłuchaniu uczniów tamtejszych, doszedłszy do przekonania, że młodzież zupełnie języka polskiego nie umie (prawie sami rusini) tak pomiędzy innymi przemówił w kancelarii dyrekcyjnej do grona nauczycieli: „O czem mi w żadnym gimnazjum niedonoszono, o tem, z bólem serca muszę powiedzieć, dowiedziałem się o tutaj. Większa część pp. profesorów niechętnym patrzy okiem na nowy porządek rzeczy. Pan dyrektor wie jako poseł sejmowy, że sejm uchwalił zaprowadzenie języka polskiego jako wykładowego. Jako pierwszy sługa kraju, będę się wszystkimi siłami starał, ażeby uchwały sejmu i pomimo oporu waszego, weszły w życie. Być może, że panowie *parci jesteście partją w kraju, która nurtuje pod ziemią* (sic) i nie pojmujecie co to za błogie szczęście być pod berłem austriackim; nie przeczę, że i ze strony polaków podobna egzystuje partja (*Dziennika Lwowskiego P.R.*), lecz mam w Bogu nadzieję, że usiłowania jednej i drugiej zniweczę”.

W skutek zaprowadzenia języka polskiego w szkołach, powędrowało kilkaset uczniów ruskich z gimnazjum kołomyjskiego i innych do Bukowiny do gimnazjum czerniowieckiego, które jest tak przepełnione, że w jednej klasie do dwustu uczniów się znajduje.

Byłego setnika Ulanieckiego i poborcę narodowego Szwedzickiego, ściga policja wiedeńska za fałszywą grę w karty; mianowicie, zgrali ci narodowcy jakiegoś fabrykanta węgierskiego w ten sposób na sumkę około 1000 guldenów.

Paryż, 2 października. (*)

Zmiany w gabinecie.—Pp. Pereire.—Ładunki.—Nowe działo.—Odpowiedź sultana.—P. Hollander.—Misja jen. Fleury.—Cesarzewicz.—Garibaldi

Znów krążą pogłoski o dymisji margrabiego de Moustier. Jako jego następców wymieniają p. Drouyn de Lhuys i margrabiego de Lavalette. P. Hausmann otrzyma wydział robót publicznych z dołączeniem do niego robót paryskich.

Pp. Pereire przepisali swój majątek na imię żon swoich i rzecz skończyli; według ksiąg winni są 70 milionów fr.

Przy karabinach Chassepot, każdy żołnierz ma 80 ładunków; lecz ponieważ kule są mniejsze, to waga ładunków w ogóle niepowiększyła się. Kule są konieczne.

Prusacy dostali sobie francuzkie działo bataljonowe, składające się z kilku luf, rozwijających się jak wachlarz.

Do jednego z tutejszych dzienników klerikalnych przysłano z Konstantynopola odpowiedź sultana ambasadorowi ruskiemu, generałowi Ignatjewowi, na propozycję ustąpienia Kandji na rzecz Grecji. Sulttan powiada, że król Jerzy jest pierwszym ze swej dynastji, a on trzydziestym trzecim, i że jeżeli komu potrzebna jest popularność, to właśnie jemu. Tak wyrażały się jakikolwiek p'sarczyk, lecz tak nie piszą kancelarje dyplomatyczne, i ze wszystkiego okazują się, że pogłoski o takiej odpowiedzi są bezzasadne.

Redaktor dziennika *Situation*, p. Hollander, umarł.

Jenerał Fleury pojechał do Wiednia nie dla obejrzenia tamtejszych stajen i ujeżdżalni, lecz dla zawarcia traktatu. Książę Metternich widział się z nim w Monachjum i długo się z nim naradzał. Minister bawarski, książę Hohenlohe, z początku trzymał stronę Prus, lecz potem odczepił się, ale nie zgadza się na przymierze z Francją.

Cesarzewicz robią narzeczonym córki następcy tronu pruskiego, lecz do zaręczyn upłynie wiele wody.

Garibaldi jest na w. Kaprerze, a król Wiktor Emanuel w własnoręcznym liście do Napoleona oświadczył, że Garibaldi nie słucha ministrów, tylko słucha jego samego. Mazzini nie usprawiedliwia Garibaldeggo, który chociaż mało zna ludzi, z Türrem zerwał zupełnie.

K.

Korespondencje Handlowe Dzien. Warsz. Gdańsk, 5 października.

Pogoda zimna i dżdżysta. Wiatr zachodni. Targi angielskie ożywione; przy większym pokupie, pszenicę angielską, pomimo dość znacznego dowozu, płacono o 3 do 4, a w ostatnich dniach nawet o 5 szylingów na kwarterze drożej jak w zeszłym tygodniu. Pszenica zagraniczna była żądaną, speculanci ochoczo kupowali ładunki płynące lub przybywające do portów, a ceny stopniowo o 5 do 6 szylingów na kwarterze się podniosły. Jęczmień, owies i groch o 1 do 1½ szyling droższy. Wiadomości z Ameryki o rezultacie żniwa mniej są pomyślne jak dawniej i ceny tanceczne tak wy-

sokie, że dotąd eksport do Anglii mało przedstawia korzyści.

We Francji pokup w początku tygodnia był mierny, a ceny pszenicy na wszystkich prawie placach się zachwiały, a na wielu targach cofnęły się o 1 fr. do 1 fr. 25 cent. na 100 kilogr. Powodu tak nagłego zniżenia trudno wytłumaczyć, bo ani dowozy krajowe ani zagraniczne nie przewyższają potrzeby bieżącej konsumcji a składy i magazyny bynajmniej się nie napełniają. Przytem ceny mąki ze składów wzmacniają się i równają się prawie cenom świeżej mąki z fabryk, która się sprzedaje odpowiednio terażniejszym cenom pszenicy. Zdaje się zatem, że baiza jest tylko momentalna, zwłaszcza, że w ostatnich dniach, znów na wielu placach ceny zaczęły się wzmacniać. Żyta mało na targach i w cenie się podnosi. Owies o 25 cent. na hekt. tańszy.

Na naszym placu przy bardzo słabym dowozie, ceny pszenicy znów o 30 do 35 guld. na łaszcie w przeciągu tygodnia się podniosły. Terażniejsze ceny angielskie umożliwiają eksport, a ponieważ pokup dla Prus wschodnich i tutejszej konsumcji miejscowej nie ustał, więc słabe dowozy i mierne zapasy spichrzowe tylko w części potrzeby zaspakajają, a ceny codziennie się podnoszą. Żyto bardzo żądane i podniosło się znów o 25 guld. na łaszcie. Jęczmień, owies i groch droższe. W przeciągu tygodnia sprzedano pszenicy łasztów 350, żyta 100, jęczmienia 20, owsa 20, grochu 10, rzepiku i rzepiku 20. Płacono za korzec polski pszenicy białej świeżej wagi funt. 249 do 252, złp. 71 gr. 10, do złp. 74 gr. 17; pszenicy szklistej funt. 245 do 252, złp. 70 gr. 9, do złp. 74 gr. 17; pszenicy pstrej funt. 233 do 241, złp. 64 gr. 26, do złp. 69 gr. 15; pszenicy ordynarnej funt. 213 do 220, złp. 53 gr. 10, do złp. 57 gr. 23; żyta złp. 45 gr. 10, do złp. 55 gr. 3; jęczmienia złp. 26 gr. 20, do złp. 32 gr. 26; grochu złp. 36 gr. 13, do złp. 44 gr. 13; rzepiku i rzepiku złp. 42 gr. 20, do złp. 53 gr. 10.

Kursa zamian: Londyn 6.22. Hamburg 150 ½. Amsterdam 142 ½. Warszawa 83.

Alexander Makowski i Spółka.

Rozmaitości.

* (La Favorita) została przedstawioną w teatrze włoskim w Homburgu z największym powodzeniem. Nie mogło też być inaczej jeżeli występowali w niej tacy artyści jak panie Lucca, Trebelli-Bettini, pp. Naudin, Verger i Violetti. Nie ma drugiego teatru włoskiego w Europie, któryby zgromadził takich znakomych artystów.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

* (Nowe dzieło). Nakładem braci Szleifsteinów, wyszedł pierwszy „Szkic Psychologiczny” p. t.: *Paweł i Wirginja*, przez Aleksandra Niewiarowskiego i znajduje się do nabycia we wszystkich księgarniach warszawskich i na prowincji, po cenie 30 kopiejek.

* (P. Ignacy Tschetsch), doradca ekonomiczny i leśny, rodem ze Styrii południowej, posiadający teoretycznie i praktycznie znajomość gospodarstwa i leśnictwa, postradawszy majątek w czasie ostatniej wojny w Niemczech, poszukuje miejsca. P. Tschetsch oprócz niemieckiego, mówi językami: polskim, włoskim, węgierskim i wszystkimi narzeczami słowiańskimi. Adres jego: Wien, Wieden Wohllebengasse N. 14 partere 3.

* (Nowe lampki ekonomiczne w magazynie Wł. Podgórskiego). Niedawno pisaliśmy o magazynie lamp p. Podgórskiego w domu po-wizytkowym na Krakowskim Przedmieściu N-ro 390 i znów znajdujemy zasadę wrócić do niego; p. Podgórski bowiem, sprowadził obecnie *lampki ekonomiczne z brenerem nowego zupełnie systemu*, wydające światło jasne, jak gruba stearynowa świeca, równe i bez żadnego kopeciu, a nie konsumujące nafty *przez wieczór cały za półtorej kopiejki*. Lampka taka, praktyczności której żadne inne dotąd nie wyrównały, obok możliwości użycia jej przy zajęciach gospodarczych i kuchennych, lub też do oświetlenia przedpokoi, schodów i kurytarzy, może także służyć nader wygodnie i nadzwyczaj oszczędnie *za lampkę nocną, gdyż płomień jej za pomocą regulatora dowolnie zmniejszany być może*. Lampka taka trwałej konstrukcji, kosztuje kop. 40; są i ozdobniejsze dające się stawiać lub zawieszac, nie droższe jednak nad rsr. 1.

W.

Droga żelazna Warszawsko-Terespolska.

Z Warszawy do Terespoli pociąg wychodzi o godzinie 10 rano; z Miłosny o godz. 10 minut 31; z Dębego Wielkiego o godz. 10 m. 45, z Mińska o godzinie 11 m. 10, z Mrozów o godz. 11 m. 44, z Kotunia o godz. 12 m. 17 po południu, z Siedlec o godz. 12 m. 51, z Łukowa o godz. 1 m. 50, z Międzyrzecza o godz. 2 m. 45, z Biely o godz. 3 m. 25, staje na stacji Terespol o godz. 4 m. 32.

Z powrotem do Warszawy pociąg wychodzi z Terespoli o godzinie 11 minut 5 rano, z Biely o godz. 12 m. 12 po południu, z Międzyrzecza o godz. 1 m. 1, z Łukowa o godz. 2, z Siedlec o godz. 2 m. 55, z Kotunia o godz. 3 m. 22, z Mrozów o godz. 4, z Mińska o godz. 4 m. 34, z Dębego Wielkiego o godz. 4 m. 52, z Miłosny o godz. 5 m. 7, przybywa do Pragi pod Warszawą o godzinie 5 minut 36 po południu.

Warszawa,

28 Września (10 Października)

Kalendarz.

W piątek, 11 października, —śśw. Placydy pan. i Teodory pokut. — Słońce wsch. o godz. 6 min. 18; zach. o godz. 5 min. 14.

W sobotę, 12 października, — św. Maksymiljana biskupa. — Słońce wsch. o godz. 6 min. 20; zach. o godz. 5 min. 12.

Stan pogody.

Dziś z rana + 3°8, R. ciepła.	o godz. 6 z rana.	o godz. 4 po poł.
Wczoraj.		
Barometr w milimetrach	736.4	743.8
Termometr Reaum.	+ 5°6	+ 7°0
Stan nieba	pochmurny	pochmurny

Największe ciepło + 7°5, R. Najmniejsze ciepło + 3°8 R.

Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 4.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — *Dziś*, opera w 3-ach aktach *Hrabina*, słowa Włodz. Wolskiego, muzyka St. Moniuszki. — Osoby: Hrabina młoda wdowa — pani *Dowiakowska*; Chorąży — p. *Kozieradzki*; Bronia jego wnuczka — pani *Hess*; Kazimierz — p. *Cieślewski*; Podczaszyc — p. *Zółkowski*; Dzidzi jego siostrzeniec — p. *Ziółkowski*; — *Tańce*. Osoby tańczące: panie: *Kowska, Dylewska, Oliwińska*, — pp. *Kuhne, Lucas* i corps de ballet.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Jutro*, *Cicha woda brzegi rwie*; *Okreżne*. — *Wczoraj*, dawano komedję *Pamiętniki Szatana*, było osób 350.

ELDORADO (przy ulicy Długiej). — *Dziś i codziennie*, wystąpienie p. *Goosz* z towarzystwem *spiewaków francuzkich*. — Początek o godzinie 7½. — *Wczoraj*, było osób 68.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH (w hotelu europejskim). — *Codziennie*, od godziny 10 z rana do wieczora. — Cena wejścia kop. 15; w niedziele zaś i święta kop. 5.

WYSTAWA OBRAZÓW I STAROŻYTNOŚCI p. Sulatyckiego (na Podwalu w domu Dyżmańskich). — *Codziennie*, od godziny 10 rano do 4 po południu. — Cena wejścia kop. 10.

NA PLACU NALEWEK. — *Codziennie* PANORAMA *Mikroskopów*.

TEATR MAŁP I PSÓW TRESOWANYCH. — *Dziś i codziennie*, *Przedstawienie* w ogrodzie przy ulicy Miódowej w domu Lessera. — Początek o godzinie 6½. — *Wczoraj*, było osób —.

* Przyjechali do Warszawy: jenerał-major *Karcow*, z Radomia; rzeczywisty radca stanu *Fonberg*, z Paryża; — wyjechali: jenerał-major inżynierji *Fejchtner* do Brześcia; radca tajny, książę *Koczubej*, do Petersburga; rzeczywisty radca stanu *Korzybski*, do wsi Kuźnicy.

* W dniu wczorajszym przyjechało koleją żel. warsz.-wied. i warsz.-bydg. osób 240, wyjechało osób 291; — koleją żel. petersb.-warsz. przyjechało osób 203, wyjechało osób 246; — koleją żel. warsz.-teresp. przyjechało osób 103, wyjechało 74; — statkami parowemi przyjechało osób 7, wyjechało osób 17; — w ogóle przyjechało osób 1054, w tej liczbie z zagranicy 107, wyjechało 920, w tej liczbie za granicę 75.

* Dnia 27 (9) b. m. i r. chorych w 8-u cywilnych szpitalach: przybyło 55, wyzdrowiało 32, umarło 6, pozostało 1571 (mężczyzn 764, kobiet 807), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzn 167, kobiet 181.

* W dniu 27 (9) bież. mies. i roku, urodziło się *chrześcijan*: płci męskiej 4, żeńskiej 16, *starozakonnych*: płci męskiej —, żeńskiej —, razem 20; — *zawarło śluby małżeńskie par*: *chrześcijan*: 12, *starozakonnych*: 1; — *umarło*: *chrześcijan*: płci męskiej 6, żeńskiej 5; *starozakonnych*: męskiej 3, żeńskiej 3, razem 17.

(*) Korespondencja ta wzięta jest z *Warsz. Dniew.*

